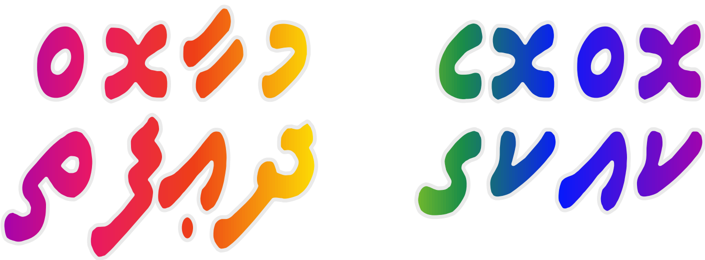

ކޮއްކޮގެ
ދުޢާކޮށް
މުޙައްމަދު ޝާކިރު

ލިޔުނީ: މުޙައްމަދު ޝާކިރު

މުރާޖަޢާކުރީ: އަލީ ޒަހިރު، މުޙައްމަދު ސިނާން

ލޭއައުޓް: އަޙްމީން ރަޝީދު، މުޙައްމަދު ސިނާން

އަހަރެން ބޭނުމް ކަމެއް ކުރަން ފަށާއިރު

ކިޔަމުވޭ.

بِسْمِ اللهِ

"މާތް الله ގެ ނަންފުޅުން

(ފަށަމުވޭ.)"[1]

---

1 سورة الرّحمن :*78*.

އަހަރެން މުސްލިމަކާ ބައްދަލުވާ ހިނދު ކިޔަމެވެ.

السَّلاَمُ عَلَيْكُمْ

"ތިބާއަށް ސަލާމަތްކަން ހުއްޖެވެ."[2]

---

2 البخاري الأدب المفرد 978، الصحيحة 449.

އަހަރެން މުސްތަޤްބަލުގައިކަމެއް ކުރަން

ނިޔަތްކުރާނަމަ ކިޔަމޭ.

إِنْ شَاءَ اللهُ

"اللّٰه އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ...

(އެވެ.)"[3]

---

3 سورة الكهف :23 ، 24.

އަހަރެންނަށް އެންމެ މަތިވެރި ކަލިމައަކީ

لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللّٰهُ،

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ "ﷲ

ފިޔަވައި ޙައްޤުގޮތުގައި އަޅުކަންވެވޭ

އިލާހަކު ނުވެއެވެ. އަދި

މުޙައްމަދުގެފާނީ ﷲގެ

ރަސޫލާއެވެ."

ލީބިތި ރަސޫލާގެ ނަންފުޅު އަޑުއިވޭ ހިނދު
އަހަރެން ކިޔަމެވެ.

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

"މާތް الله އެކަލާނގެ ސަލާމާއި
ބަރަކާތް ލައްވާނދޭވެ!"[4]

---

4 سورة الأحزاب: 56.

އަހަރެން ނިދީން ހޭލިނދު ކިޔަމަލެވެ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ النُّشُورُ

"އަހަރެމެން މަރުގެންނެވުމަށްފަހު (އެބަހީ: ނިދޭނޭގޮތް ދެކުވެރިކުރެއްވުމަށްފަހު) އަލުން ދިރުއްވައި (އެބަހީ: އަލުން ހޭލެވޭނޭގޮތް ދެކުވެރިކުރެއްވި) މާތް الله

އަށް ޙަމްދު ހުއްޓެވެ. އަދި އަހަރެމެން

(މަރުވުމަށްފަހު)އަނބުރާ ދިޔުންވަނީ

އެކަލާނގެ ޙަޟްރަތަށެވެ."5

---

5 البخاري **6312**، ومسلم **2711**

އަހަރެން ފާޚާނާއަށް ވަންނައިރު ކިޔަމެވެ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُبِكَ مِنَ الْخُبُثِ وَالْخَبَائِثِ

"އޭ ހައްދަވާބޯޑުކުރެއްވި ރަސްކަލާނގެ!

ނުބައިވެގެންވާ ފިރިހެން ޝައިޠާނުންނާއި

ނުބައިވެގެންވާ އަންހެން ޝައިޠާނުންގެ

ކިބައިން ރައްކާތެރިކަންދެއްވުމަން އެދި

ދިއަގާ އިބަاللهގެ ހަޟްރަތަށް

ދަންނަވަމެވެ."6

6 البخاري (*1/45*) برقم ***142*** ، ومسلم (*1/283*) برقم ***375***.

ފާޚާނާއިން ނުކުންނަ ހިނދު އަރަފުން
ދިޔައީމާ.

غُفْرَانَكَ

"މިއަދާގެ ޚާލަ ފުއްސެވުމަށް އިބަ ﷲ ގެ
ބަސްތަރުމުން އެދި ދަންނަވަމެވެ."[7]

---

7 الترمذي 7، وأبوداود 30، وابن ماجة 300.

ގެއިން ނުކުންނަ ހިނދު އަހަރެން ކިޔަމުވެ.

بِسْمِ اللهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللهِ
وَلاَحَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ

"اللهُ ގެ އިސްމުފުޅުން (ފަށަމުވެ.) ދިއަގާ
އިބަ اللهُ އަށް ވަކީލުކުރަމުވެ. އަދި اللهُ
ފިޔަވައި އެއްވެސް ފަރާތަކަށް އެއްވެސް
ބާރެއް އަދި ގަދަފަދަކަމެއް ނުވެއެވެ."[8]

---

8 أبو داود (*4/325*) برقم ***5094***، والترمذي(***5/490***) برقم ***3427***، وانظر صحيح الترمذي ***3/151***.

މިސްކިތަށް ވަންނަ ހިނދު އަރަދެން ކިޔަދެވެ.

بِسْمِ اللهِ وَالصَّلاَةُ،[9] وَالسَّلاَمُ عَلَى رَسُولِ اللهِ،[10] اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَاب رَحْمَتِكَ[11]

"الله ގެ އިސްމުފުޅުން (ވަދެމެވެ.) އަދި
الله ގެ ރަސޫލާގެ މައްޗަށް ސަލަވާތާއި

---

9 ابن السني ***88***، وحسنه الألباني.

10 أبو داود ***1/126*** برقم ***465***، وانظر صحيح الجامع ***1/528*** برقم ***514***.

11 مسلم ***1/494*** برقم ***713***، وابن ماجة برقم ***771***.

ސަލާމް ހުއްބެވެ. އާ الله އެވެ! އިބަ

އިލާހުގެ ރަހްމަތުގެ ދޫރުކޫގެވައް

ދިއަގާއަންބަކައި ހުގުއްވަވާސަދޭވެ!"

މިސްކިތުން ނުކުންނަމުން އަރަގެން ކިޔަދެވެ.

بِسْمِ اللهِ،وَالصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ عَلَى رَسُولِ اللهِ، اللَّهُمَّ إِنِّ أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ

"الله ގެ އިސްތުފުޒެން (ރަޙުމަތް.) އަދި
الله ގެ ރަސޫލާގެ މައްޗަށް ސަލަވާތާއި
ސަލާމް ދުއްޖެވެ. އިހަ އިލާހުގެ

ރަޙްމުވަންތަކަމުން (ދެއްވުމަން) ދިއަގާ

އެދި ދަންނަވަމެވެ."[12]

---

12 ابن ماجة **773**، وانظر صحيح ابن ماجة **1/129**.

ގެއަށް ވަންނަ ހިނދު އަހަރެން ކިޔަމުވެ.

بِسْمِ اللهِ، وَلَجْنَا وَبِسْمِ اللهِ

خَرَجْنَا وَعَلَى رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا

"އަހަރެމެން ވަންނަނީ الله ގެ
އިސްމުފުޅުން (ޖަހަމުން) ނުވެ. އަދި
ނުކުންނަނީވެސް الله ގެ އިސްމުފުޅުން

(ޚަރަޖުން) ނެވެ. އަދި އަހަރެމެން

ވަކީލުކުރަނީވެސް އެ އިލާހަށެވެ." [13]

---

13 أبو داود **_325/4_** برقم **_5096_**، وحسن إسناده العلامة ابن باز في "تحفة الأخيار" (ص. **_28_**)

ކާންބުނުމުގެކުރިން އަހަރެން ކިޔަމުވާ.

بِسْمِ اللّٰهِ

"اللّٰه ގެ އިސްމުފުޅުން (ފަށަމުވާ.)"[14]

---

14 أبو داود 3/347، برقم 3767، والترمذي 4/288 برقم 1858، وانظر صحيح الترمذي 2/167.

ކައިނިމިގެން ދަރަގަން ކިޔަމުވޭ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلاَ قُوَّةٍ

"އަހަރެމަށް މިކާތަކެތި ދެއްވި މާތްالله އަށް ޙަމްދު ކުރަމެވެ. އެ ދެއްވީ އަހަރެންގެ އެއްވެސް ޤާބިލުކަމެއް ނެތި

ހާލުދިއަގާއަންދިހާމަކެމި ރިޒުޤުދުރެއްވި

އިލާހެވެ.”[15]

15 أبو داود برقم ***4023***، والترمذي برقم ***3458***، وابن ماجة برقم ***3285***، وانظر صحيح الترمذي ***3/159***.

އަހަރެންނަށް މީހަކު ހެޔޮކަމެއްކޮށްދިނަމަ
އަހަރެން ބުނަމެވެ.

جَزَاكَ اللهُ خَيْرًا

"ދާޖް الله ތިބާއަށް ހެޔޮ ދަރުމަ
ދެއްވާށިއެވެ!"16

16 الترمذي برقم **2035**، وانظر صحيح الجامع **6244**، و صحيح الترمذي **2/200**.

ކިނބިއްސުން އުފިއްޖެނަމަ އަހަރެން ކިޔަމެވެ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ

"ދާމް ﷲ އަށް ޙަމްދު ހުއްޓެވެ!"[17]

---

17 البخاري (7/125) برقم 6224.

(ކުދިން) މީހަކު ކިނބިހިފުމުން އޭނާމެން ބުނު

الْحَمْدُ لِلَّهِ (މިފަދައިން) ކިޔާ އަޑު އަހައިފިނަމަ

އިވިއްޖެނަމަ ކިޔަމުވެ.

يَرْحَمُكَ اللهُ

''ދާން الله ޔިބާއަށް ބަރަކާތް

ބުނެލާށެވެ!''18

---

18 البخاري (7/125) برقم 6224.

އަހަރެން ކިނބިއްސެއް އަޅައި الْحَمْدُ لِلَّهِ ކިއުމުން މީހަކު ކިއުމުން يَرْحَمُكَ اللهُ ކިޔައިދިނަމަ އަހަރެން ކިޔަމުވެ.

يَهْدِيكُمُ اللهُ وَيُصْلِحُ بَالَكُمْ

''ވާތް ﷲ ތިބާއަށް ހިދާޔަތްދެއްވައި ތިބާގެ ކަންތައްތައް އިސްލާހުކުރެއްވާށިއެވެ!''[19]

---

19 البخاري (*7/125*) برقم *6224*.

ބަލިމީހަކަށް ޒިޔާރަތްކުރާނިދު އަހަރެން
އެމީހާއަށް ބުނަމެވެ.

لاَ بَأْسَ طَهُورٌ إِنْ شَاءَ اللهُ

"ކަރަދުނުވާށެވެ! الله އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ
މިއީ (ބަލިވުމަކީ) (ފާފަތަކިން)
ޠާހިރުވުމެކެވެ."[20]

---

20 البخاري مع "الفتح" (10/118) برقم 3616.

އަހަރެން ރުޅިއައިސްފިނަމަ ކިޔަމެވެ.

أَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيطَانِ الرَّجِيْمِ

"ތަޖުނަމް ދެއްވިގެންވާ ޝައިޠާނާގެ ކިބައިން ރައްކާތެރިކޮށްދެއްވުންއެދި، ދިއަގާއިބަ الله ގެ ޙަޟްރަތުން ދަންނަވަދެވެ."[21]

---

[21] البخاري (141/6) برقم 3271، ومسلم (1028/2) برقم 1434.

ހެނދުނާއި ހަވީރު އަހަރެން 3 ފަހަރު
ކިޔަމުވެ.

بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لاَ يَضُرُّ مَعَ
اسْمِهِ شَيءٌ فِي الأَرْضِ وَلاَ فِي
السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ العَلِيْمُ

''ﷲ ގެ އިސްމުފުޅުގެ ބަރަކާތުން
(ބަރަކާތްތެރިކަން ލިބިގަންނަމުވެ.)
އެހިފާރުގެ އިސްމުފުޅުގެ ބަރަކާތާއެކު

ބިމާއި އުޑުން އެއްވެސް އެއްޗެއް

ގެއްލުވައެއް ނުދޭނެއެވެ. އަދި އެއިލާހީ

ދޮގަން އަޑުއަހާވޮޑިގެންވާ ދޮގަން

ދެނެވޮޑިގެންވާ އިލާހެވެ.״[22]

22 أبو داود (*323/4*) برقم ***5088*، *5089*** ، والترمذي (*465/5*) برقم ***3388***، وابن ماجة برقم ***3869***، وانظر: صحيح ابن ماجة (*332/2*).

މުޞީބަތުގެ (ހިތާމަތުގެ، ދެރަކަމުގެ) ކުރިމަތިލާ ހިނދު އަހަރެން ކިޔަމުވެ.

إِنَّالِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيهِ رَاجِعُونَ

"ހަމަކަށަވަރުން އަހަރެމެން ވަނީ الله އަށެވެ. (މާނައީ: އަހަރެމެންނީ الله ގެ އަޅުންނެވެ.) އަދި އަހަރެމެން އެނބުރި ދިޔުންވާނީ ހަމައެކަނި އޭނާގެ ހަޟްރަތަށެވެ."[23]

---

23 مسلم (632/2) برقم 918.

އަހަރެން ހިތްހަމަޖެހޭ ކަމެއް ކުރިމަތިވެއްޖެނަމަ
އަހަރެން ކިޔަމެވެ.

مَا شَاءَ اللهُ لاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ

"މިއީ الله އިރާދަކުރެއްވި ގޮތެވެ. (الله
އިރާދަކުރެއްވިގޮތުގެ
ހެޔޮކަމާއެވެ.)އެއިލާހަށްމެނުވީ އެއްވެސް
ބާރެއް ނުވެއެވެ."[24]

---

24 سورة الكهف : *39*.

އަހަރެން ނިދުމުގެ ކުރީން ކިޔަމުވާ.

بِاسْمِكَ اللَّهُمَّ أَمُوتُ وَأَحْيَا

"އަހަރެން މަރުވަނީ (ނިދަނީ) އަދި ދިރެނީ (ހޭލަނީ) الله ގެ އިސްމުފުޅުންނެވެ."[25]

ނިމުނީ

25 أبو داود بلفظه (4/311) برقم 5045، وانظر: صحيح الترمذي (3/143).